

Albay Hulusi Beyin dünyasında Bediüzzaman Said Nursî

Risale-i Nur'un birinci muhataplarından İbrahim Hulusi (Yahyagil) Bey, 1896 yılında Elazığ/Harput'ta dünyaya geldi ve 25 Temmuz 1986 yılında bir ders sonrası Elazığ'da vefat etti.

17 Ocak 1928'de Manisa'dan Eğirdir'e yüzbaşı rütbesiyle tayin edilmesini daha sonraki yıllarda, "Bu tayinim, aynı zamanda Risale-i Nur Talebeliğine tayinimdir" şeklinde ifade edecektir.

Hulusi Bey, 14 Nisan 1929'da resmî elbisesiyle Bediüzzaman'ı Barla'da ziyaret etti. Bundan sonra hayatının sonuna kadar ondan ve eserlerinden ayrılmadı, bütün gücüyle Risale-i Nur'un neşrine çalıştı.

Bediüzzaman Said Nursî'yi ilk duyduğunda şeyh zanneden Hulusi Bey ona intisap etmek amacıyla birkaç arkadaşıyla beraber ziyaretine gitmişti. Onu Bediüzzaman'a götüren Şeyh Mustafa isimli mübarek bir insandı. Hulusi Beyin Bediüzzaman'ı ilk ziyareti beklenilenden uzun sürdü.

Hulusi Bey, Bediüzzaman'ı tarikat şeyhi niyetiyle Barla'ya üçüncü gidişinde Üstadın Barla'daki odasına çıkıp selâmlaştı ve hal-hatır sordu. Daha sonra Bediüzzaman onun kolundan tutup odada gezinir gibi yürüdüler. Bu esnada "Kardeşim, ben şeyh değilim, ben imamım, ben imamım; hani İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazali gibi" dedi. (A.V. Ünlü, Bediüzzaman'ın ilk Talebelerinden Dinlediklerim, s. 50-51)

Hulusi Bey, Üstad Bediüzzaman'la Barla'da bir buçuk yıl içinde altı defa görüşme fırsatı bulmuş, askerlik hizmetiyle Risale-i Nur hizmetini birlikte yürütmüştür. Bediüzzaman hakkındaki düşüncelerini, ona olan sadakatini ve samimiyetini çeşitli vesilelerle dile getirmiştir.

Meselâ şu mektupta geçen ifadelere dikkat edelim:

"Taharrî-i hakikatle ömür geçirirken, mukadderat bu âsi biçareyi de beş sene evvel Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinden Muhammedü'l-Küfrevî Hazretlerine doğru açılan tarik-i Nakşibendîye idhal eylemişti. Sonra, muvakkat bir küsuf neticesi olarak yol kaybolmuş, zulmet ve dikenler içinde kalınmış iken, nurlu Sözler'inizle zulmetten nura, girdaptan selâmete, felâketten saadete çıktım. 'Elhamdülillahi hâzâ min fadli Rabbî' (Elhamdü lillah, bu Rabbimin bir ihsânıdır) ferman buyuruyorsunuz ki: İmanı kurtarmak zamanıdır. 'Ale'r-re'si ve'l-ayn" (başım ve gözüm üstüne)" (Barla Lâhikası, s. 64)

Hulusi Beyin Risale-i Nurda geçen şu sözlerini de okuyalım:

"İslâmiyet gibi bir âli tarikatım, acz ve fakrı Allah'a karşı bilmek gibi bir meşrebim, Seyyidü'l-Mürselîn gibi bir rehberim, Kur'ân-ı Azîmüşşan gibi bir mürşidim, bir dakikada mertebe-i velâyete erişmek gibi ulvî bir netice almak mümkün olan askerlik gibi bir mesleğim var.

"Üstadım bana ve dinleyen her zevi'l-ukule, 'Tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Beş vakit namazını hakkıyla edâ et; namazın nihayetindeki tesbihleri yap; ittibâ-ı sünnet et; yedi kebâiri işleme' dersini vermiştir. Ben gerek bu derse, gerek Risaletü'n-Nur'la verilen derslere, Kur'ân'dan istinbat buyurarak gösterdiği hakikatlere karşı Allah'ın tevfiğiyle can ü dilden belî dedim, tasdik ettim ve bana böylece hakikat dersini veren bu zata da ömrümde ilk defa olarak Üstad dedim. Hatâ etmedim, isabet ettim." (Barla Lâhikası, s. 59-60)

Hulusi Bey, Bediüzzaman'dan şu sözleri de nakleder:

"Eğer siz eski zamanda olsaydınız, bu dersleri ve hakikatleri öğrenebilmek için, buraya diz üstü yürüyerek, sürüne sürüne gelirdiniz." (Son Şahitler, c. 1, s. 318)

Bunu destekler mahiyette Emirdağ'lı Mehmet Çalışkan'ın da şu sözleri naklettiği söylenir:

"Siz nasıl bir üstadın talebeleri olduğunuzu bilmiyorsunuz. Eğer bilseydiniz uzak mesafelerden diz üstü emekliye emekliye gelirdiniz" (Mufassal Tarihçe-i Hayat, c. 2, s. 631)

Bir başka mektubunda Hulusi Bey, Üstada şunları yazıyordu:

"Risale-i Nur gerçi zahiren sizin eserinizdir. Fakat nasıl ki, Kur'ân-ı Mübîn Allah'ın kelâmı iken Seyyid-i Kâinat, Eşref-i Mahlûkat Efendimiz nâsa tebliğe vasıta olmuştur; siz de bu asırda yine o Furkan-ı Azîmin nurlarından bugünün karma karışık sarhoş insanlarına emr-i Hak'la hitap ediyorsunuz. Öyleyse, O Hakîm-i Rahim, size bu eseri yaptırtan o nurları ayak altında bıraktırmaz. Elbette ve elbette fânilerden, belki de hiç ümit edilmediklerinden sahipler, hafızlar, ikinci, üçüncü, hattâ onuncu derecede mübelliğler, naşirler halk buyurur itikadındayım." (Barla Lâhikası, s. 59)

Yine üsttekine benzer bir tarzda, Bediüzzaman talebelerini yoklamak ve görüşlerini almak için sorduğu, "Acaba vazifem bitmiş midir? Yazılan risaleler kâfi midir?" şeklindeki soruya Hulusi Bey şu cevabı verecektir:

"Mübârek Sözler şüphesiz Kitab-ı Mübîn'in nurlu lemeâtıdır. İçinde izaha muhtaç yerler eksik olmamakla beraber, küll halinde kusursuz ve noksansızdır. Beşerin her tabakası kendi fitrî anlayışları nisbetinde hisse-mend ve fayda-mend olurlar. Şimdiye kadar tenkit olunmaması, her meslek ve mezhep ve meşrep ehline hoş gelmesi ve mülhidler dil uzatamayıp ebkem kalmaları, kanaatimizin sıhhatine delâlet etmeye kâfidirler.

Vazifenizin bitmediğine dair düşünebildiğim bürhanlar:

Evvelâ: Bid'atların çoğaldığı bir zamanda ulemânın sükût etmemeleri lâzım geldiğine dair beyan buyurulan hadisteki emir ve zecir.

Saniyen: Peygamberimizin (asm) ittibâna mükellef olduğunuzdan, onlar gibi müddet-i hayatınızca vazifeye devam mecburiyeti olduğu.

Salisen: Madem bu hizmet münhasıran reyinizle değil, istihdam olunuyorsunuz; nasıl Mübelliğ-i Kur'ân, Fahr-i Cihan, Habib-i Yezdân Sallâllahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretleri birgün 'Bugün sizin dininizi tamamladım' (Maide Sûresi, 3) ferman-ı celîlini tebliğ buyurmakla aynı zamanda vazife-i risaletinin hitâmına remzen işaret eylemişti. Muhterem Üstadın da hizmeti kâfi görülürse, bildirilir kanaatindeyim." (Barla Lâhikası, s. 54-55)

Said Nursî'nin "Uzaklığın alâmeti olan mektuplaşmak âdetim değildir. Fakat sen yaz" demesi üzerine kendisine mektuplar yazmaya başladı. Bu mektupların çoğu Barla Lâhikası'nda yer almaktadır. O, ilmi, irfanı, keskin zekâ ve kavrayışıyla Bediüzzaman'a seçkin bir muhatap oldu. Hulusi Beyin Üstadı ziyaretiyle, Risale-i Nur'a intisap ve iltihakı büyük bir olay olmuş ve Risale-i Nur'a önemli bir kuvvet teşkil etmiştir.

Üstadın risalelerin ifade tarzı hakkında fikrini sorduğu mektubuna Hulusi Bey uzunca cevap verir.

İşte o mektuptan bir bölüm:

"Kimin haddidir ki, bu Nurlarda yanlışlık bulsun. Evet, bazı ibareler belki edebiyat denilen şeye tam muvafık düşmüyormuş. Bunda da isabet var. Çünkü edebiyat satılmıyor, Kur'ân'dan nurlar gösteriliyor. Bu fakir kardeşiniz bu Sözler'i okuduğum zaman Üstadımı temsil eder bir hâl alıyorum. Tâbiratınızla, şivenizle okumak bana o kadar zevkli, lezzetli geliyor ki, tarif edemem. Onun için bir harfe dokunmayı azîm bir günah işliyor telâkki ediyorum." (Barla Lâhikası, s. 112)

Risale-i Nur'u sadeleştirmeye kalkanların kulakları çınlasın. Bu sözlere karşı ne diyecekler?

Bediüzzaman küçük hizmetleri bile büyük görüyordu. Bunda elbette talebelerini teşvik etmek isteği de vardır. Hulusi Beyin Eğirdir'den tayini çıkmıştı ve doğuya gidecekti. Üstad'dan ayrılacağı için çok üzülyordu. Üstad onun çok üzüldüğünü hissetmişti. Bir gün ziyaretine gittiğinde (askerce): "Emrediyorum, merak etmeyeceksin! Üzülmeyeceksin!" dedi. O anda bütün üzüntüsü, gam ve kederi yok oldu.